

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 14522-03-19 ברץ ואח' נ' בנימין

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט בכיר יוסף סוהיל

תובעים
1. מר מיכאל ברץ ע"י ב"כ עוה"ד
2. ECHO HEAT SYSTEMS LTD ח.פ. 515777704
ע"י ב"כ עוה"ד בישר עזאיזה

נגד

נתבע
אדם בנימין
ע"י ב"כ עוה"ד נועם פרץ

פסק דין

- 1 פתח דבר
- 2 1. עסקינן בתביעה כספית בעילה חוזית בה עותרים התובעים לתשלום פיצויי בסך - 43,000.
- 3 ש. וכן פיצויי בסך - 244,000 ש"ח בעילה של הוצאת לשון הרע, לפי חוק איסור לשון הרע,
- 4 תשכ"ה – 1965 (להלן: "החוק").
- 5 התובע 1 הינו הבעלים ובעל המניות היחיד של התובעת 2, חברה להתקנת מערכות חימום
- 6 תת-רצפתיים (להלן: "התובע", או "התובעים").
- 7
- 8 (מכאן ואילך, ההדגשות שלי, אלא אם צויין אחרת).
- 9
- 10 התביעה החוזית, וטענות הצדדים
- 11
- 12 2. התובעים התקשרו עם הנתבע בהסכם שנחתם בתאריך 27/12/2017 (להלן: "ההסכם"),
- 13 לרכישת והתקנת מערכת חימום תת-רצפתית בביתו של הנתבע (להלן: "מערכת החימום").
- 14
- 15 3. עפ"י תנאי ההסכם, עלות האספקה והתקנת מערכת החימום הינה בסך - 45,000 ש"ח כולל
- 16 מע"מ. כן הוסכם כי התמורה תשולם כדלקמן: 30% מקדמה, 40% עבור פריסת מערכת
- 17 החימום, ו- 30% בשלב אספקה והתקנת מנוע.
- 18
- 19 4. ביום 28/12/2017 שלחו התובעים מפרט הכנות ראשוניות לביצוע העבודה (להלן:
- 20 "המפרט") לידי מפקח הבנייה מטעם הנתבע, אשר פיקח על העבודות שבוצעו בבית הנתבע,
- 21 ניסים מזרחי, (להלן: "המפקח"). לפי המפרט נדרש הנתבע, בין היתר, לפרוס על הרצפה

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 14522-03-19 ברץ ואח' נ' בנימין

תיק חיצוני:

- 1 מילוי "סומסומית" עד לגובה 9 ס"מ מתחת לקו האפס של הריצוף, תוך פילוס אחיד של
2 המילוי (להלן גם: "המילוי"). ביום 14/06/2018 נפגשו נציגי התובעים, הנתבע והמפקח
3 בבית הנתבע. בהמשך לפגישה הנ"ל, ביום 20/06/2018 ביצעו עובדים מטעם התובעים,
4 הכנות ראשוניות לביצוע העבודה, כך טענו התובעים.
- 5
6 .5 נטען בתביעה, כי ביום 20/11/2018 הגיע צוות עובדים מטעם התובעים לבית הנתבע,
7 לביצוע עבודות פריסת צנרת מערכת החימום, אך התברר, כי גובה המילוי אינו תואם את
8 הדרישות וההנחיות לפי המפרט. נטען, כי העובדים מטעם התובעים החלו לפלס ולפור את
9 מילוי הסומסומית' בכדי להגיע לגובה הנדרש, ולבצע את עבודתם, אך בשלב זה הורה
10 המפקח לצוות העובדים להפסיק את עבודתם ושחרר אותם לדרכם, בטענה, שלא ישאר
11 גובה מספיק לצורך ריצוף הבית. המפקח ביקש כי העבודה תחודש לאחר הנמכת גובה
12 המילוי ע"י עובדים מטעם הנתבע.
- 13
14 .6 נטען בכתב התביעה, כי ביום 22/11/2018 במהלך שיחת וועידה בין התובע לבין הנתבע,
15 המפקח ואביו של הנתבע, אורי בנימין (להלן: "אורי"), הודיע הנתבע על ביטול ההסכם.
16 עם זאת, בהתערבות המפקח ולאחר הפעלת לחצים על התובע, הסכים הלה לשריין מועד
17 נוסף ליום 26/11/2018 לפריסת צינורות מערכת החימום, אך המועד בוטל ע"י הנתבע.
18 באותו יום תואם מועד חדש, בהתערבות באי כוח הצדדים לתאריך 6/12/2018. לטענת
19 התובעים, הסכמתם לחידוש העבודה הייתה מותנית בתשלום סך של 3,000 ₪ בגין ביטול
20 יום העבודה (20/11/2018), בנוסף לתשלום ה- 40% מהתמורה המוסכמת (סך 18,000 ₪)
21 המיועדים לשלב פריסת מערכת החימום.
- 22 יצויין, כי בשלב זה הנתבע כבר שילם התשלום הראשון בשיעור 30%, ועל כך אין חולק.
23
- 24 .7 עוד נטען כי אף שהנתבע הסכים לתנאים הנ"ל, שב והפר ברגל גסה התחייבויותיו
25 והבטחותיו ולא שילם את התשלומים שהתחייב לשלם. מה גם, הנתבע החל להקשיח
26 עמדות לגבי מועד ביצוע הפריסה ודרש בתוקף שהמועד יהיה ביום 3/12/2018 בניגוד
27 להסכמות הנ"ל.
- 28
29 .8 לטענת התובעים, עקב ההפרה של הנתבע להסכם ולהתחייבויותיו שניתנו לאחר מכן זכאים
30 הם לסכומים כדלקמן: "פיצויי" בסך של 18,000 ₪ בגין ביטול חוזר ונשנה של שלב עבודות
31 הפריסה בגובה 40% מהתמורה המוסכמת; פיצויי בסך של 5,000 ₪ בגין ביטול יום עבודה
32 ע"פ סעיף 7 להסכם, "פיצויי בסך של 20,000 ₪ ללא הוכחת נזק בגין הסתמכות ו/או צפייה
33 ו/או הפרת הסכם" (סעיף 16 לתביעה).

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 14522-03-19 ברץ ואח' נ' בנימין

תיק חיצוני:

טענות הנתבע בתמצית

- 1
- 2 .9. הנתבע לא הפר את ההסכם ולא נמנע מתשלום הסכומים המוסכמים. נהפוך הוא, הנתבע
- 3 שילם מקדמה בסך של 13,500 ₪ ע"פ ההסכם (30% מהתמורה), אלא שבמקביל לא בוצעה
- 4 עד כה, ואו לא הוכח כי בוצעה עבודה כלשהיא בביתו, דבר המהווה למעשה כשלון תמורה
- 5 בגין העסקה.
- 6 .10. ביום 20/11/2018, עת הגיעו עובדי התובעים לראשונה לצורך פריסת מערכת החימום,
- 7 הופסקה העבודה ע"י עובדי התובע ללא כל הסבר מניח את הדעת, כאשר הייתה אפשרות
- 8 לפלס את המילוי כנדרש תוך זמן קצר. המדובר בפעולה פשוטה וקלה שאינה אורכת זמן
- 9 רב, אך משום מה העובדים נטשו את הבית וסירבו לשוב.
- 10 .11. התובעים כשלו בהוכחת טענתם שלא ניתן היה להמשיך את יום העבודה כמתוכנן משנמנעו
- 11 מהעדת העובדים מטעם שנכחו בבית ביום 20/11/2018. בעוד הנתבע הוכיח כי עבודת
- 12 הפילוס הייתה פשוטה, ולא היה בה כדי לעכב ביצוע העבודה באותו יום.
- 13 .12. התובעים התחמקו מביצוע העבודה כפי שסוכם, והנתבע עשה כל אשר ביכולתו כדי לקיים
- 14 את ההסכם, ורק לאחר שלא קיבל מענה מהתובעים באשר למועד ההגעה לביצוע העבודה,
- 15 על אף פניותיו החוזרות ונשנות, הודיע על סיום ההתקשרות ביום 4/12/2018.

עדים וראיות

- 17
- 18
- 19
- 20 .13. במסגרת שמיעת הראיות, העיד מטעם התובעים: **הנתבע 1** בלבד (תצהיר עדותו הראשית
- 21 סומן ת/1).
- 22 מטעם הנתבע העידו: **הנתבע בעצמו** (תצהיר עדותו הראשית סומן נ/1); **אילן דמרי**, מנהל
- 23 עבודה (זומן לעדות ללא תצהיר עדות ראשית); **ניסים מזרחי**, המפקח (תצהיר עדותו
- 24 הראשית סומן נ/2); **מנשה ירושלמי**, קבלן להתקנת מערכות חימום תת-רצפתי (תצהיר
- 25 עדותו הראשית סומן נ/3); **אורי בנימין**, אביו של הנתבע (תצהיר עדותו הראשית סומן נ/4).

דיון והכרעה

- 27
- 28
- 29 .14. אקדים ואומר, כי דין התביעה להידחות, על שני רכיביה. אנמק.

התביעה החוזית

- 30
- 31
- 32 .15. אין חולק, כי הנתבע שילם מקדמה בסך של 13,500 ₪ (30% מסכום התמורה המוסכם).

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 14522-03-19 ברץ ואח' נ' בנימין

תיק חיצוני:

1 בנסותו להסביר מהות תשלום המקדמה, ועל שום מה היא שולמה, השיב התובע בחקירתו
2 הנגדית:

3
4 ש: תגיד לי עבור מה קיבלת 13,500 ₪?
5 ת: מקדמה. עבור זה שטוכן המכירות, לא יודעים כמה זה התנהל
6 מולו, זה עבודה גם. המשרד עבד לעשות תכנון, אני בדר"כ
7 גם עובד על זה ואח"כ זה השלב השני, בתנאי התשלום
8 הרגילים שלנו יש 4 שלבים... במקדמה הזאת הלקוח משריין
9 את כל העסקה ברגע שהוא חתם באותו מחיר, גם אם יש עליה
10 אנחנו נספוג אותה". (עמ' 18 ש' 19 עד ש' 23).

11 ועוד,
12 ש: הנציגים שלך הגיעו, כמה זמן עבודה, מה הם עשו בפועל באותו
13 יום ב- 20.11.2018 או במהלך התקופה שאתם מתקשרים ביניכם.
14 ת: אני חייב לפני זה, מה שאמרתי לפני זה, אנחנו גם ביצענו שלב
15 של צנרת ראשית. יש עוד שלב שבוצע ביניהם, לפני ה- 20
16 לחדש" (עמ' 18 ש' 26 עד 31).

17
18 הנה-אם-כן, עד לשלב הזה, כפי עדות התובע, בוצעה בדיקה מקדימה ותכנון של מערכת
19 החימום לצורך מתן הצעת מחיר, וכן בוצעה התקנת "צנרת ראשית".

20
21 16. הצדדים חלוקים באשר להתרחשויות ביום 20/11/2018, ולהסכמות שהושגו ביניהם. בעוד
22 התובע טוען כי הנתבע הפר את ההסכמות אליהן הגיעו הצדדים, סיכל ביצוע העבודה
23 באותו יום ואף ביטל את ההסכם, טוען הנתבע כי עובדי התובע לא ביצעו את העבודה על
24 אף שהייתה להם אפשרות לעשות כן, ובהמשך התובע התחמק מקביעת מועד חדש לביצוע
25 העבודה.

26
27 17. אין בידי לקבל טענות התובע באשר להתרחשויות והשתלשלות האירועים ביום
28 20/11/2018. בחקירתו העיד התובע, כי:

29 "...העובדים התחילו בקומה העליונה לעבוד על עבודה של מילוי
30 שומשום, שזה לא עבודה שלהם. הם התחילו לפרוש כבר שם את הפלטות
31 בידוד PVC. ואחריהם שמים את צנרת החימום, אולי לא התחילו לשים
32 צנרת חימום אני לא יודע אם הספיקו. ועלי נככל הנראה זהו שמו של נציג
33 הנתבע באתר העבודה - ס"י אמר לנו להפסיק את העבודה כי הרצף לא
34 מוכן לרצף בתנאים כאלה למרות שלדעתי אפשר לרצף.
35 ש: היית במקום?
36 ת: כן, לא באותו היום. כשנסגרה העסקה בשביל התכנון של הבית...
37 ש: באותו יום ראית בעיניים?
38 ת: לא. יש תמונות ואת העובדים שלי" (עמ' 19 ש' 20 עד ש' 28).

39
40 ועוד,
41 ש: אם התרצית למה לא המשכת את העבודה?

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 14522-03-19 ברץ ואח' נ' בנימין

תיק חיצוני:

1 מצב של עיכוב בעבודה. אם למעלה לא מוכן אז למטה מוכן, אם
2 הסלון לא מוכן אז החדר מוכן" (עמ' 34 שי 19 עד שי 25).
3

4 ובהמשך העיד אילן:

5 י"ש: כמה זמן לוקח לתקן במידה והלייזר מראה שזה לא בהתאם
6 לפילוס הנכון, כמה זמן עבודה בפועל? נניח 230 מטר לבית
7 הנתבע.
8 שעה, חצי שעה.
9 ת: לכל הנכס? לשתי הקומות?
10 ש: כן, אם זה לפלס ולא להוציא כמויות של חומר, מה שלא יכול
11 היה להיות, אז כן. זה לא הרבה זמן עבודה. זה לא משהו שהשואב
12 מתפקידו לעשות. הוא מפזר פיזור... (עמ' 35 שי 2 עד שי 7).
13

14 בחקירתו הנגדית השיב:

15 י"ש: יש לי פה תמליל שיחה איתך באותו יום. אני מפנה אותך לנספח
16 7, עמ' 39 – 43, לנספחי תצהיר התובע, ואתה שותף לשיחה.
17 פיזור השומשום והגריפה שדיברת עליה, זה נעשה באותו יום?
18 באותו יום סיפקתם ועשיתם את הגריפה?
19 ת: ...
20 יום או יומיים לפני 20.11.2018, שאבנו את השומשום בבית. ביום
21 של השיחה שלחנו את הפועל לסדר את המקום. כלומר ביום
22 השיחה הוא סידר את המקום. מה שהם היו צריכים שיעשה" (עמ' 35
23 שי 29 עד עמ' 36 שי 3).
24

25 גם עדות המפקח, חיזקה את גרסת הנתבע, לפיה מדובר היה בביצוע עבודה פשוטה שלא

26 גורמת לעיכוב משמעותי בביצוע העבודה, בוודאי לא מצדיקה נטישת מקום העבודה:

27 י"ש: קודם נשאלת שדיברת איתו.
28 ת: אני מכיר את זה מבחינה מקצועית, בטלפון דיברתי עם
29 מיכאל [התובע – ס"י] על ההנחיות בקשר לבית הספציפי
30 הזה בקשר לגבהים. מדברים איתי כ"כ הרבה על גבהים
31 אבל מי שמבין, מבין שהגבהים זה לא איש, מדובר ב-20
32 דק' עד חצי שעה ודאגנו גם לטפל בזה. (עמ' 39 שי 26 עד
33 29).
34

35 י"ש: למה הוא לא התריע על הפרש הגבהים?
36 ת: אתה צריך להבין, בניה זה לא מדויק עד כדי כך. לפעמים
37 יכול לבוא מפקח ולומר תראה יש פה הפרש של ס"מ, אולי
38 2, זה לא נורא כי מטפלים בזה תוך כדי עבודה. זה לא
39 שצריך לעצור. זה לא שהוא ראה בעיית בטיחות רצינית
40 או שצינור התפוצץ ויש לעצור את הכל. יש עניין מקצועי
41 שמיכאל היה צריך לבוא ולומר חברה זה מתאים או לא
42 מתאים.
43

44 העד מיוזמתו:
45 "אין לי משהו אישי נגד מיכאל עבדתי איתו גם אח"כ. מה שקרה אצל
46 הנתבע, אדם, דיברתי איתו בטלפון ואמרתי לו תקשיב אפשר לסדר את

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 19-03-14522 ברץ ואח' נ' בנימין

תיק חיצוני:

1 העניין, זה עניין של חצי שעה, ולא צריך לקום וללכת ולומר הלכתי
2 עכשיו אתה תשלם. פה אני חושב שהוא שגה" (עמ' 40 ש' 4 עד 17).
3

4 ועוד,

5 "ש: זה לא סטייה של ס"מ לפה או לשם כך אמר אילן.
6 ת: אני לא יודע מה אמר אילן. אני יודע שיכול להיות הפרשים של 2 – 3 ס"מ.
7 אתה מראה לי 6 – 7 ואני לא מתרגש מזה. זה עדיין עבודה שאפשר לסדר
8 אותה. אח"כ גם פילסנו את זה לבקשת מיכאל אבל לא היה מוצדק לעזוב
9 את האתר. הוא עזב את האתר וכשהגיע לצמח אמרתי לו תחזור לפה.
10 אח"כ תנפנף לנו עם החוזה" (עמ' 40 ש' 26 עד ש' 30).
11

12
13 21. הנני נותן אימון מלא בעדות המפקח. התרשמתי מעד אמין ומהימן, אובייקטיבי ונעדר
14 אינטרס אישי.

15 עיון בתמליל שיחה מיום 22.11.2018 שהתנהלה בין התובע למפקח עמ' 51 (נספח 9 ל-ת/1)
16 מעלה כי המפקח הפציר בתובע להחזיר את עובדיו לעבודה כבר באותו יום וכך עונה לתובע
17 "ניסים [המפקח]: במה באת לקראתנו? הצוות שלך הלך, אחרי שעתיים אמרנו לך
18 לחזור ולא חזרת".
19

20 22. די היה בעדויות אילן והמפקח כדי להוכיח, כי גם לו אכן פילוס המילוי לא היה תקין,
21 הנתבע באמצעות נציגיו בשטח, הבהיר לתובע ועובדיו, כי תיקון הפילוס מצריך זמן קצר
22 יחסית, כך שניתן היה עוד באותו יום לחדש את העבודה שלשמה התייצבו עובדי התובע
23 בשטח.
24 התובע לא הוכיח כי ניתנה לו הוראה חד-משמעית, כטענתו, ע"י עלי להפסיק את העבודה.
25 עולה הרושם, כי התובע מיהר לעזוב את העבודה ללא כל הצדקה.
26

27 23. זאת ועוד, התובע לא הביא לעדות לא את עלי, ולא מי מעובדיו שנכחו בשטח באותו יום,
28 ואף לא סיפק נימוק סביר לכך. הימנעות התובעים מהבאת עדים רלוונטיים, מי מעובדיהם
29 שהיו בשטח בבחינת עדה ראייה, פועלת לחובתם ומותירה את עדות התובע עדות יחיד של
30 בעל דין, שלא נמצא לה סיוע בחומר הראיות.

31 24. אף שהתובע דאג להגיש תמלילי הקלטות השיחות שהיו לו באותו יום עם המעורבים, משום
32 מה לא הוגש תמליל שיחה כלשהיא שהתקיימה בינו לבין עלי, אף שלטענתו באותו יום עלי
33 התקשר אליו "המון טלפונים כל הבוקר" (עמ' 19 ש' 17); וכעולה מתמליל השיחה בינו לבין
34 המפקח, עלי התקשר אליו באותו בוקר 3-4 פעמים.
35

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 14522-03-19 ברץ ואח' נ' בנימין

תיק חיצוני:

- 1 25. עיון בתמלילי השיחות בין התובע לבין הנתבע מ- 22.11.2018 (נספחים 8, 9 ו-10 לת/1)
- 2 מעלה, כי התנהל בין השניים מו"מ באשר למחלוקות שהתעוררו ביניהם, לרבות באשר
- 3 למועד חידוש ביצוע העבודה, באשר לתשלום בגין הפסד יום עבודה לתובעים, והקדמת
- 4 ביצוע התשלום השני בשיעור 40%. עולה, כי הוסכם ביניהם כי התובע יתייצב לצורך המשך
- 5 ביצוע העבודה ביום 26/11/2018 (יום שני), בכפוף לתשלום 3,000 ₪ בגין הפסד יום עבודה,
- 6 וסך של 18,000 ₪ נוספים על חשבון התמורה, אשר ישולמו בצ'ק שיימסר לעובדי התובע
- 7 בתחילת יום העבודה (עמ' 61 עד 63 לתמלילים).
- 8 עם זאת, הנתבע חזר והתקשר לתובע עוד באותו יום והודיע לו שהוא חוזר בו מהסכמתו
- 9 לשלם לתובעים פיצוי בגין הפסד יום עבודה (עמ' 75 עד 76 לתמלילים).
- 10
- 11 26. מעיון בתמליל אותה שיחה התרשמתי כי במהלך השיחה התלהטו הרוחות בין השניים,
- 12 ובהמשך הדברים הודיע הנתבע לתובע כי הוא מבטל את ההתקשרות בין השניים: "...תקבל
- 13 ביטול של ההסכם, אני לא מעוניין שתמשיכו לעבוד אצלי בבית" (עמ' 76 ש' 24 לתמלילים).
- 14 אלא שלאחר מספר שעות, אורי, אביו של הנתבע, יצר קשר עם התובע בניסיון להרגיע את
- 15 הרוחות ובמטרה להגיע עם התובע להסכמות להמשך העבודה, אך התובע דרש מאורי
- 16 לחזור ולהתקשר אליו יותר מאוחר (עמ' 78 עד 81 לתמלילים).
- 17 לאחר מכן, היו ניסיונות של הנתבע ואביו להשיג את התובע אך לא נענו על ידו (ראו עדות
- 18 הנתבע עמ' 33 ש' 8 עד ש' 23, ועמ' 32 ש' 12 עד עמ' 33 ש' 5). יצויין שהתובע אינו מכחיש
- 19 את העובדה שאכן הפסיק לענות לשיחות הטלפון שבאו לאחר מכן, משום שלטענתו מדובר
- 20 היה בימי שישי-שבת. משכך, ניסה הנתבע לפנות לתובע באמצעות הודעות בפייסבוק תוך
- 21 שהוא מפרסם את הפרסומים כאמור לעיל, ואשר לגביהם נטען ע"י התובע כי מדובר
- 22 בפרסומים שמהווים לשון הרע.
- 23
- 24 27. ביום 26/11/2018 יצר עורך הדין מטעם הנתבע, (עו"ד פרץ המייצג אותו בתביעה), קשר עם
- 25 התובע בניסיון לסיים את המחלוקות בין הצדדים, והציע לתובע לשלם לו 3,000 ₪ בגין
- 26 הפסד יום העבודה, וכן הבטיח כי ידאג שהנתבע יסיר את הפרסומים שלו בפייסבוק (עמ' 93
- 27 עד 95 לתמלילים). עוד, במהלך אותה שיחה אישר התובע כי אכן לא ענה לפניות הנתבע
- 28 ואביו, משום שמדובר בסוף שבוע:
- 29 "מיכאל: תקשיב, הבן אדם פנה אליי בסופשבוע ואני לא עובד
- 30 אצלו, אני לא עובד אצלו, יש גבול. גם אתה בתור עורך דין לא
- 31 תמיד יכול לענות.
- 32 עו"ד נועם פרץ: אבל יש,
- 33 מיכאל: אני הייתי עסוק.
- 34 ...
- 35 מיכאל: אז בשישי שבת לא הצלחתי לענות לו, וביום חמישי הוא
- 36 דיבר אתי ואבא שלו דיבר אתי".
- 37

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 19-03-14522 ברץ ואח' נ' בנימין

תיק חיצוני:

- 1 בסוף אותה שיחה טלפונית, ביקש התובע שהות להתייעץ עם עורך דין מטעמו, ולאחר מכן
2 לחזור לעורך דין פרץ.
3
- 4 .28 באותו יום, 26/11/2018, שלח ב"כ התובע מכתב לב"כ הנתבע, במסגרתו העלה על הכתב
5 את ההסכמות אליהן הגיעו הצדדים במהלך אותה שיחה טלפונית, לפיהן על הנתבע לפעול
6 להסרת הפרסומים הפוגעניים שהופצו ברשתות החברתיות. ועוד, הודיע ב"כ התובע באותו
7 מכתב, כי ניתן לחדש את העבודה ב- 6/12/2018 לכל המוקדם, אך זאת בכפוף לביצוע
8 תשלום 3,000 ₪ ו- 18,000 ₪ שבוע ימים טרם המועד הנ"ל (חלק מנספח ג' ל-נ/1).
9 ביום 27/11/2018 השיב ב"כ הנתבע למכתב הנ"ל (חלק מנספח ג' ל-נ/1) כי הוא מכחיש,
10 שהפרסום פגע בתובע בדרך כלשהי, וטען, כי עקב העדר היענות מצד התובע לפניותיו של
11 הנתבע ושל אביו, נאלץ לפנות אליו באמצעות רשת חברתית ע"מ שיוכל לקבוע מועד
12 להמשך ביצוע העבודה. באותו מכתב הנתבע לא חלק על תשלום בגין הפסד יום העבודה
13 והקדמת התשלום השני בשיעור 40%, ואף נרשם מפורשות בסעיף 5 למכתב, כי:
14 " יצוין אפוא, כי באשר לתשלום בסך של 18,000 ₪ התשלום ימתין
15 למרשתך עם הגעתה ליום העבודה בתוספת 3,000 ₪ עבור יום עבודה
16 שנפגע לכאורה"
17
- 18 בנוסף הנתבע דרש כי התובע יתייצב לעבודה ב- 3/12/2018 לכל המאוחר, ולא ב-
19 6/12/2018 כפי שהתובע הציע.
20 ביום 4/12/2018 ומשלא התייצבו עובדי התובע לעבודה, הודיע הנתבע על ביטול ההסכם
21 (חלק מנספח ג' ל-נ/1).
22
- 23 .29 בהתאם להסכם בין הצדדים נקבעו שתי אופציות באשר לאופן תשלום התמורה, כאשר
24 הצדדים בחרו באופציה השנייה לפיה תשלום התמורה יחולק על-פי שלבי העבודה, בשינוי
25 האחוזים הקבועים בה. בעוד שהאופציה השנייה קובעת, כי התשלומים יבוצעו: " 20%
26 בהזמנה, 20% לפני ביצוע צנרת ראשית, 30% לפני ביצוע פריסת צנרת ו- 30% לפני
27 התקנת המנוע...". הצדדים הסכימו כי התמורה תשולם כדלקמן: " 30% מקדמה, 40%
28 פריסה, ו- 30% התקנת משאבת חום".
29 אומנם, בהסכם נרשם, כי התשלומים יבוצעו בטרם ביצוע העבודה, אך לא נרשם מועד
30 מדויק לתשלום כל אחד מהתשלומים. בענייננו, הנתבע התחייב בכתב לשלם את הסך של
31 3,000 ₪ ו- 18,000 ₪, מיד עם הגעת צוות העובדים לביתו, ובטרם תחילת עבודתם, תוך
32 שהוא מתנה שהעבודה תחודש ב-3/12/18 ולא ב-6/12/18.
33

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 14522-03-19 ברץ ואח' נ' בנימין

תיק חיצוני:

30. נוכח האמור, לא מצאתי כי הנתבע הפר תנאי ההסכם כטענת התובע. אדרבא הנתבע
 הסכים לתשלום הסכומים הנטענים ע"י התובע כתנאי להמשך העבודה, ואף בטרם ביצוע
 העבודה.
 בין כה וכה, אם תאמר כי ניתן לפרש את ההסכם כך שחובת התשלום חלה מראש, אומר
 כי מאחר ומדובר בהסכם שנוסח ע"י התובע, הרי שיש לפרשו לחובת התובע.
 מאידך, לא מצאתי כי הצבת מועד אחרון ע"י הנתבע לחידוש ביצוע העבודה, 3/12/18,
 כאולטימטום, הייתה מוצדקת בנסיבות העניין. סבורני כי גם התנהגות הנתבע בהקשר לכך
 לוקה בחוסר תום לב.

31. כאמור לעיל, על אף המו"מ והשיחות הרבות שהתקיימו בין הצדדים, הם לא השכילו לסיים
 את המחלוקות ולהגיע לעמק השווה לצורך קיום התחייבויותיהם עפ"י ההסכם, ובפרט
 באשר לקביעת מועד חידוש העבודה. סבורני כי שני הצדדים הובילו להפסקת ההתקשרות.
 מתקבל הרושם כי נוצר בין הצדדים חוסר אמון הדדי אשר גרר העדר שיתוף פעולה לצורך
 קיום ההסכם, ולפתרון המחלוקות שהתעוררו. יפים לענייננו הדברים שנאמרו ע"י בית
 המשפט העליון ב- ע"א 3940-94 שמואל רונן חברה לבנין ופיתוח בע"מ נ' ס.ע.ל.ר חברה
 לבנין בע"מ (16/2/1998):

"שני הצדדים לחוזה פעלו בנמהרות. משהתעוררו בעיות ראשונות בהשגת
 האישור מהבנק מיהרה המערערת לנטוש את החוזה ולהטיל את מלוא
 האחריות על המשיבה, בלא לבחון אם ניתן היה להמתין זמן מה נוסף
 שיאפשר למערערת להשיג את האישור הדרוש בלא לסכן את כספה.
 המשיבה, שעל פי עדות מנהלה יכולה הייתה להשיג את האישור בתוך
 שבועיים מיום ביטול החוזה על ידי המערערת לא המשיכה לפעול להשגת
 האישור ולנסות בדרך זו לשכנע את המערערת לחזור בה מהודעת הביטול.
 שני הצדדים מיהרו לנטוש את החוזה ברגע שהתגלה הקושי הראשון
 בקיומו, בלא לנסות לשתף ביניהם פעולה כדי להגשימו, ושניהם הביאו
 להפסקת קיומו. בנסיבות אלו מוצדקת התוצאה המטילה את הנזק שנגרם
 עקב ביטול החוזה על שניהם גם יחד, באופן שכל אחד מהם יישא בנזק
 שנגרם לו. (סעיף 15 לפסק דינה של השופטת ד' בייניש, כתוארה אז).

ועוד,

"על כל הצדדים לחוזה מוטלת החובה לשתף פעולה זה עם זה ולפעול
 תוך התחשבות באינטרס המשותף להם בחוזה" (דברי השופט (כתוארו אז)
 ברק בבג"צ 59/80 שירותי תחבורה ציבוריים בארבע בע"מ ואח' נ' בית
 הדין הארצי לעבודה בירושלים ואח', פ"ד לה (1) 828, 834) ...

...
 בלא שיתוף פעולה בין הצדדים בניסיון לפתור את הבעיות ולהגשים את
 מטרת החוזה עלולים חוזים רבים כאלו להגיע לידי סיום מוקדם. (סעיף
 16 לפסק הדין שם).

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 19-03-14522 ברץ ואח' נ' בנימין

תיק חיצוני:

1 32. זהו גם המקרה שלפנינו, שני הצדדים מיהרו לנטוש את ההסכם ע"י הערמת קשיים בדרכו
 2 של הצד שכנגד. תחילה היה זה התובע שמיהר לנטוש את העבודה, משנתגלה הליקוי בענין
 3 פריסת מילוי ה'סומסומית', ומאוחר יותר התנה חזרתו לעבודה בתשלום פיצויי בסך של
 4 3,000 ₪, והקדמת התשלום השני (בשיעור 40%); ואחריו היה זה הנתבע שהתנה הסכמתו
 5 בכך שהתובע ישוב לעבודה ב- 3/12/2018 ולא ב- 6/12/2018.

6
 7 33. לאור המקובץ לעיל, ובעקבות פסק-הדין הנ"ל בענין "שמואל רוני", **הנני קובע כי כל צד**
 8 **ישא בהוצאותיו. משמע, הנני מורה על דחיית התביעה לפיצוי מכוח העילה החוזית.**

9

התביעה בעילה לפי חוק לשון הרע

10

11
 12 34. באשר לעילת פרסום לשון הרע, נטען בתביעה, כי הנתבע כתב בדף הפייסבוק שלו, כי הוא
 13 מחפש את התובע, אך אינו זוכה למענה, פרסום זה גרר דיון ותגובות שונות במדיה, דבר
 14 שגרם להכפשת שם התובע. לטענתו, מדובר בפרסומים המהווים לשון הרע, שבוצעו בזדון
 15 ובמטרה להכפיש את שמו הטוב של התובע, לבזות אותו, ולפגוע בפרנסתו ובשמו הטוב מול
 16 לקוחותיו.

17 35. למען שלמות התמונה אביא להלן ציטוט הפרסומים נשוא התביעה בגין לשון הרע (סעיפים
 18 19 ו- 21 לכתב התביעה), כפי שפורסמו ע"י הנתבע בפייסבוק:

19

פרסום ראשון

20

"מיכאל ברץ על אף הפניות שלי אלייך, לא נעניתי עד עכשיו
 21 ברצוני לדעת האם אתה מחר מגיע להתקנה?"

22

23

"מיכאל ברץ ברור לך שזה מעכב אותי מתי אתה מגיע?".

24

פרסום שני

25

26

27

28

"הזוי שיש עוד קבלנים כמוך שחושבים שהבונה הפרטי הוא סוג
 של פראייר שימלא לך את הכיס. חבל שבתור נותן שירות אתה
 מוציא את הלקוחות שלך מאוכזבים".

29 36. התובעים עתרו לפיצויי בסך של 200,000 ₪ ללא צורך בהוכחת נזק, וכן בגין אובדן לקוח
 30 פוטנציאלי שביטל התקשרות עם התובעים (סעיף 68 לסיכומי התובעים ו- סעיף 37 לכתב
 31 התביעה).

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 14522-03-19 ברץ ואח' נ' בנימין

תיק חיצוני:

1 37. הנתבע טען, כי אין בפרסומים שנעשו כל לשון הרע. לטענתו, לא לשווא התובעים לא ציינו
 2 מועד ושעת הפרסומים בפייסבוק. הפרסומים נעשו לאחד ניסיונותיו הכושלים של הנתבע
 3 להשיג את התובע בטלפון. לטענתו, הפרסומים בפייסבוק בוצעו במטרה אחת והיא לנסות
 4 ולהשיג את התובע שהתחמק מפניותיו והפסיק לענות לו.

5
 6 38. עוד נטען, כי אין בפרסומים כל השמצה ו/או פגיעה ו/או ביטויים פוגעניים שיש בהם לפגוע
 7 בפרנסתם או במשלח ידם של התובעים. ולחילופין, אם היה בפרסום משום לשון הרע הרי
 8 שהפרסום נהנה מהגנת אמת בפרסום, שבסעיף 14 לחוק לשון הרע, ומההגנות שבסעיף 15
 9 לחוק לשון הרע, שכן הפרסומים נעשו בתום לב.

האם יש בפרסומים לשון הרע?

10
 11
 12
 13 39. אין חולק כי הפרסום בפייסבוק מהווה פרסום כהגדרתו בחוק, שכן רואים פרסום לפי
 14 החוק כפרסום אם היה מיועד לאדם זולת הנפגע והגיע לאותו אדם (או לאדם אחר זולת
 15 הנפגע, (סעיף 2(ב)(1) לחוק). השאלה, האם יש בפרסום לשון רע.

16
 17 40. סעיף 1 לחוק מגדיר "לשון הרע, מהי":

18 "לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

19 (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג
 20 מצדם;

21 (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;

22 (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו,
 23 במשלח ידו או במקצועו;

24 (4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו
 25 המינית או מוגבלותו;

26 בסעיף זה "אדם" – יחיד או תאגיד".

27
 28 41. משאין חולק בדבר עצם הפרסום, נשאלת השאלה באם יש בפרסום משום הוצאת דיבתם
 29 של התובעים. שאלה זו יש לבחון בעיניים אובייקטיביות, בעיניו של האדם הסביר, ולא
 30 בעיניהם של התובעים (ראו: ע"א 334/89 מיכאלי נגד אלמוג (20.12.92); וכן ע"א 4534/02,
 31 רשת שוקן בע"מ נ' הרציבוקיץ (04.03.04) (להלן: עניין שוקן)). על המבחן לקביעה "לשון
 32 הרע מהי" עמד בית המשפט העליון ב-רע"א 10520/03 בן גביר נ' דנקור, פסקה 24 לפסק
 33 דינו של השופט ריבלין (12.11.2006):

34 "בניתוח שאלה זו, "המבחן הקובע הוא, מהי, לדעת השופט היושב בדיון,
 35 המשמעות, שקורא סביר היה מיחס למילים" (ע"א 740/86 תומרקין נ'
 36 העצני, פ"ד מג(2) 333, 337). הנה אפוא, עלינו לשאול ולשקול, מה היה

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 19-03-14522 ברץ ואח' נ' בנימין

תיק חיצוני:

1 מבין האדם הסביר, לנוכח האמירות הפוגעניות אלא שבית משפט,
 2 בעת שהוא בא לפרש ביטוי מלעז, אינו בוחן את כוונותיו של המפרסם,
 3 אף לא את האופן בו הבינו את הביטוי הנפגע או השומעים-בפועל (ראו
 4 ע"א 257/57 אפלבוים נ' בן גוריון, פ"ד יד 1205, 1215; פרשת תומרקין
 5 הנ"ל, בעמ' 337; אולם ראו חריג לכך בסעיף 16(ב)(3) לחוק איסור לשון
 6 הרע). השאלה המכרעת היא אובייקטיבית, לאמור - יש לתור אחר המובן
 7 הטבעי והרגיל של הפרסום בעיני האדם הסביר (ראו גם ע"א הארץ, בעמ'
 8 300). כך לגבי פרשנות הביטוי, וכך לגבי עצם השאלה האם יש בו,
 9 בביטוי, כדי להוות "לשון הרע" (ראו גם ע"א 809/89 משעור נ' חביבי,
 10 פ"ד מז(1) 1, 7). זאת וגם זאת: משמעותה של התבטאות אינה נגזרת אך
 11 רק מפירושו המילולי או הבלשני המדויק של המילים שבהן נעשה שימוש.
 12 נסיבות חיצוניות הסובבות את הפרסום, ההקשר בו נאמרו הדברים - כל
 13 אלה, וכיוצא באלה, יש בהם כדי ללמד מהו, אל נכון, פירושו של
 14 הפרסום".
 15

16 42. ארבעה שלבים לבחינת וניתוח ביטוי לשם קביעה אם עוולת לשון הרע מתקיימת, זאת כפי
 17 שנקבע בעניין **שוקן ע"י כב' הנשיא (בדימוס) א' ברק**:

18 9". ניתוח ביטוי במסגרת עוולת לשון הרע נעשה בארבעה שלבים.
 19 **בשלב הראשון**, יש לשלוף מתוך הביטוי את המשמעות העולה ממנו, לפי
 20 אמות המידה המקובלות על האדם הסביר. כלומר, יש לפרש את הביטוי
 21 באופן אובייקטיבי, בהתאם לנסיבות החיצוניות וללשון המשתמעת
 22 (שנהר, בעמ' 109).
 23 **בשלב השני**, יש לברר, בהתאם לתכלית החוק לאיזונים חוקתיים, האם
 24 מדובר בביטוי אשר החוק מטיל חבות בגינו, בהתאם לסעיפים 1 ו 2 לחוק
 25 (השוו, Procedure and Practice (2nd David Price Defamation - Law, ed., 2001), p. 3-4).
 26 **בשלב שלישי**, בהנחה שעברנו את המשוכה השנייה, יש לברר האם עומדת
 27 למפרסם אחת ההגנות המנויות בסעיפים 13-15 לחוק.
 28 **השלב האחרון** הוא שלב הפיצויים. ודוק: האיזון החוקתי בין הזכות לשם
 29 הטוב ולפרטיות לבין הזכות לחופש הביטוי משתרע הן על קביעת
 30 האחריות (בנזיקין ובפלילים) בגין לשון הרע, והן על קביעת הסעדים
 31 הננקטים כאשר מתגבשת האחריות (פרשת אמר). כך, האיזון שולט על
 32 קביעת הגדרת הביטויים המהווים לשון הרע, על היקפן של ההגנות
 33 המנויות בחוק ועל סוגיית הפיצויים. (שם, סעיף 9 לפסק-הדין).
 34
 35

36 43. על ההלכה הנ"ל חזר בית-המשפט העליון ב-ע"א 7380/06, **דורו חוטר ישי נ' מרדכי גילת**
 37 (02.03.2011), מפי כב' השופטת מ' נאור, סעיפים 36 – 37 לפסק-דינה.

38 בהקשר זה נקבע כי אין לייחס חשיבות לכוונת המפרסם או לדרך שבה הובן הפרסום
 39 מצד הטוען לפגיעה בשמו הטוב ולתחושת העלבון הסובייקטיבית שלו. כאמור, לשון הרע
 40 עשויה להשתמע לא רק מהפרסום אלא גם מנסיבות חיצוניות. נסיבות אלה עשויות להקנות
 41 לפרסום משמעות שאותה לא ניתן בשום פנים להסיק מדבר הפרסום עצמו (אורי שנהר,
 42 **דיני לשון הרע**, עמ' 115 (תשנ"ז-1997)).

43

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 19-03-14522 ברץ ואח' נ' בנימין

תיק חיצוני:

- 1 44. בעידן המדיה הדיגיטלית מתחולל "ריכוך" לזכות חופש הביטוי לעומת השם הטוב. ב-ע"א
- 2 4447-07 רמי מורני' ברק אי.טי.סי. [1995] החברה לשרותי בזק בינלאומיים בע"מ, פ"ד
- 3 סג(3) 664 (2010) התייחס בית-המשפט העליון להחלת דיני איסור לשון הרע במרחב
- 4 הווירטואלי וליחסי הגומלין והמתח בין הזכות לשם טוב והזכות לחופש ביטוי:
- 5 "הזכות לשם טוב ולכבוד אינה מתאינת במרחב הווירטואלי ואין
- 6 להסכין עם הילכדותה ברשת. ... שאלה היא האם ראוי להחיל את
- 7 דיני לשון הרע הקיימים על פרסומים משמיצים באינטרנט (ראו
- 8 למשל יובל קרניאל "אנונימיות ולשון הרע באינטרנט – בין חופש
- 9 ביטוי להפקרות", פורסם באתר המכון הישראלי לדמוקרטיה). לטעמי,
- 10 נדרשת הסדרה של הנושא, אך בהיעדר עדכון ראוי של דיני לשון
- 11 הרע הקיימים מוטב להחילם "בשינויים המתחייבים" מאשר להניח
- 12 קיומה של לאקונה. השינויים המתחייבים כוללים היבטים שונים
- 13 של הפרסום באינטרנט, ובהם: המשקל המועט שניתן לעיתים
- 14 קרובות להתבטאויות במסגרת תגובות בכלל, ובמסגרת תגובות
- 15 אנונימיות בפרט; ריבוי התגובות באופן שלעיתים קרובות הפרסום
- 16 המשמיץ "נבלע בהמון"; והנגישות של הנפגע-עצמו, ושל שוחרי
- 17 טובתו, לאותם אתרים שבהם נעשה הפרסום הכולל לשון הרע,
- 18 והיכולת לפרסם הכחשות ותגובות מתאימות ("התרופה לדיבור
- 19 הפוגע – היא דיבור נוסף" – עניין בן גביר, פס' 17 לפסק-דיני). כל
- 20 אלה עשויים לעיתים תכופות לייתר את הצורך האמיתי בקיומה של
- 21 תביעת לשון הרע, ואף להפוך את טענות הנפגע ל"זוטי דברים".
- 22
- 23
- 24 45. בר-ע"א 1688/18 סרנה נ' נתניהו (15/4/2018), הדגיש כב' השופט עמית את "הפסיקה
- 25 הרווחת לפיה גם פרסומים במרשתת ובפייסבוק כפופים לאיסורי לשון הרע בשינויים
- 26 המחוייבים" והוסיף:
- 27 "קבלת גישתו של בא כוח המבקש לגבי זירת הפייסבוק משמעה התרה
- 28 מוחלטת של הרסן, ובמקום שכיכר השוק תוצף באלף פרחים של חופש
- 29 הביטוי, עלול דווקא הניחוח הכבד של מי השופכין שעלו על גדותיהם
- 30 להשתלט על השיח.
- 31 איסור לשון הרע, על מכלול החסינויות וההגנות שבו, תוך יישומו
- 32 המושכל והתאמתו לעידן המודרני - כולל ההתחשבות בטיב
- 33 הפרסום ובזירת הפרסום בבחינת "המדיום הוא המסר" - יש בו כדי
- 34 לאזן בין מוכרי הפרחים בכיכר השוק לבין אחרים, שמרכולתם גסה
- 35 דברי הבלע והכזב שלהם מבקשים למלא את החלל".
- 36
- 37 46. לאחר שבחנתי תוכן הפרסומים, הגעתי לכלל מסקנה, כי אין בפרסומים משום
- 38 הוצאת לשון הרע כלפי התובעים. איני סבור, כי יש בפרסומים כדי לבזות את התובעים, או
- 39 לשים אותם ללעג ולקלס בעיני הרבים. מה גם, לא מצאתי בפרסומים השמצה ו/או האשמה
- 40 חמורה כלפי התובעים, שיש בה, כדי לבזותם ולהשפילם בעיני הבריות.
- 41
- 42 47. כך או כך, גם אם נוטים לראות בפרסומים כפוגעים במוניטין העסקי של התובעים, הרי הם
- 43 עדיין חוסים תחת הגנת תום הלב. סעיף 15(4) לחוק לשון הרע, קובע כי:

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 14522-03-19 ברץ ואח' נ' בנימין

תיק חיצוני:

- 1 במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם
2 הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:
3 ...
- 4 (4) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי,
5 רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לענין ציבורי, או על
6 אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה
7 התנהגות;
- 8
- 9 48. בענייננו, הפרסום נעשה בקשר לעניין ציבורי, הלא הוא מתן השירות ע"י התובעים לנתבע.
10 אין הכרח שהנפגע יהא בעל תפקיד ציבורי.
- 11 בית המשפט המחוזי בע"א (מחוזי נצרת) 5001-02-18 פוגרבנוי נ' טל חמו (31/10/2018)
12 סווגה ההגנה המוגדרת בסעיף 15(ב) לחוק לשון הרע, כהאי לישנא:
- 13 "מלאכת הבדיקה לקיומה של הגנת תום הלב על פי ס"ק זה מתחילה
14 בבחינת תוכנו של הפרסום, וככל הנוגע לענייננו – האם הפרסום
15 הוא בבחינת "הבעת דעה ... בקשר לעניין ציבורי" וגו'. על פי
16 הלכת בית המשפט העליון, "עניין ציבורי" ייחשב כזה שידיעתו
17 ברבים רלוונטית להגשמתה של מטרה ציבורית, או שיש לציבור
18 תועלת בידיעה אודותיו, אם לצורך גיבוש דעתו בעניינים
19 ציבוריים, ואם לשם שיפור אורחות חייו (ע"א 1104/00 אפל נ'
20 חסון, פ"ד נו(2) 607 (2002)). ועוד קבעה ההלכה הפסוקה, כי את
21 התיבה "עניין ציבורי" יש לפרש על דרך ההרחבה (ע"א 751/10
22 פלוני נ' דיין-אורבך [פורסם בנבו] (08.02.2012)).
- 23 מן הכלל – לענייננו: בתי עסק המציעים את מרכולתם לציבור
24 הצרכנים חושפים עצמם לביקורת, גם שלילית, ולעיתים אף קשה,
25 מצידו של ציבור הצרכנים. לציבור זה, המשקיע את מיטב כספו
26 ברכישת מוצר או שירות, נתונה זכות מלאה להביע את דעתו על
27 המוצר או השירות שרכש. בהבעת דעה זו ייצא הציבור כולו נשכר:
28 ציבור הצרכנים יידע לכלכל צעדיו בכל הנוגע לבית העסק או
29 המוצר והשירות הניתנים בו; ובעליו של בית העסק יוכל, על רקע
30 הביקורת שהוטחה בו, לשפר את המוצר או השירות שהוא נותן. אין
31 צריך לומר, החירות להביע דעה ולמתוח ביקורת אין משמעה זכות
32 להשתלחות פרועה או ביקורת צרכנית שאינה תמת לב והוגנת, בכך
33 לא ימצא ציבור הצרכנים יודע יותר אודות המוצר או השירות
34 הנדונים, ובעל העסק לא יוכל לדעת כיצד ישפר את מרכולתו,
35 כאשר הביקורת אינה עניינית כי אם משתלחת".
- 36
- 37 49. על מנת לבחון האם עומדת לנתבע חזקת תום הלב, נותר לבחון האם הפרסום לא חרג
38 מתחום הסביר בנסיבות העניין, כאמור בסעיף 16(א) לחוק לשון הרע, או שמא חלה החזקה
39 ההפוכה כאמור בסעיף 16(ב) לחוק לשון הרע. וזו לשון החוק:
- 40 "א) הוכיח הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום באחת הנסיבות
41 האמורות בסעיף 15 ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן
42 נסיבות, חזקה עליו שעשה את הפרסום בתום לב.
43 (ב) חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב
44 אם נתקיים בפרסום אחת מאלה:

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 19-03-14522 ברץ ואח' נ' בנימין

תיק חיצוני:

- 1 (1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו;
- 2 (2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים
- 3 סבירים להיווכח אם אמת הוא אם לא;
- 4 (3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה
- 5 סבירה להגנת הערכים המוגנים על-ידי סעיף 15.
- 6

7 50. על תנאי סבירות הפרסום עמד בית המשפט העליון (רע"א 10520/03 בן גביר נ' זנקנר

8 : באומרו ((12/11/2006)

9 "תנאי הסבירות לצורך חזקת תום הלב בענייננו מבקש לאזן בין

10 חופש הביטוי להגנה על כבוד האדם ושמו הטוב. הוא מעמיד את

11 תכליתה החברתית של ההגנה בהקשרה הספציפי, מול ערך ההגנה

12 על שמו וכבודו של האדם. יסוד הסבירות בחזקת תום הלב מחייב

13 בחינה של מידתה ואיכותה של הפגיעה, על רקע נסיבות המקרה,

14 והערכה נורמטיבית האם הפגיעה ראויה להגנה (ע"א 5653/98

15 אמיליו פלוס נ' חלוץ פ"ד נה(5) 865, 900 (להלן – פרשת פלוס).

16 להתנהגות המפרסם טרם הפרסום, בשעת הפרסום, ולאחריו

17 משמעות בעלת משקל בהקשר לסבירות הפרסום. טיב הפרסום

18 ותוכנו גם הם משליכים על סבירות הפרסום. פרסום שנועד כל כולו

19 לפגוע, להעליב ולבזות עשוי להיחשב חורג מן הסביר, וחזרה על

20 התבטאויות פוגעניות בהזדמנויות נוספות עשויה לשלול תום לב

21 (שנהר, עמ' 5-264; ת"א (י-ס) 1390/96 זמיר נ' רשת שוקן בע"מ,

22 [פורסם בנבו] תק-מח' 2001 (2) 15868 (להלן – פרשת זמיר); פרשת

23 משעור, עמ' 10; ע"א 4607/92 קליין נ' רונן, [פורסם בנבו] תק-על

24 1994(4) 2392, 2395 (להלן – פרשת קליין); פרשת פלוס; פרשת

25 הוצאת ספרים "החיים", עמ' 367).

26

27 מניסוחן של חזקות תום הלב עולה כי יש קשר גומלין הדוק בין

28 סבירות הפרסום בנסיבות בהן נעשה, לבין שאלת תום הלב של

29 המפרסם. מיתחם הסבירות הנורמטיבי שבמסגרתו נעשה הפרסום

30 עשוי להצביע על תום לבו של המפרסם לשון הרע; לעומת זאת,

31 חריגה ממתחם הסבירות מעלה חזקה של העדר תום לב, אשר אם

32 לא הופרכה, לא תקנה הגנה למפרסם האמירה הפוגענית."

33

34 51. ולענייננו, מצאתי כי מדובר בפרסומים המהווים הבעת דעה לגיטימית מצד הנתבע לשירות

35 שסיפק התובע לנתבע, ומהווה ביקורת ציבורית שיש לציבור עניין בו. הנתבע האמין בתום

36 לב, כי התובע לא עונה לפניותיו ומתחמק מלהמשיך בביצוע העבודה, כך שהפרסום נעשה

37 אך על מנת שיוכל לחדש את הקשר אתו.

38 אין לומר כי מדובר בפרסום משתלח, גס או בוטה בכינויים שהדביק לתובע, או שימוש

39 במלים פוגעניות. סבורני כי מדובר בהתנסחויות מתונות ומאוזנות, יחסית, על אף הרמיזות

40 השליליות והציניות שבהן, לפיהן עולה, במשתמע, כי התובע אינו עומד בהתחייבויותיו

41 ובלוחות הזמנים.

42

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 14522-03-19 ברץ ואח' נ' בנימין

תיק חיצוני:

1 52. לאור אמור הגעתי לכלל מסקנה, כי עומדת לנתבע הגנת תום הלב לפי סעיף 15 (4) לחוק, יחד עם סעיף 16(א) לחוק.

2
3 לאור המסקנה אליה הגעתי, אינני רואה להידרש לטענת ההגנה כי יש "אמת בפרסום",
4 אם-כי אומר, על קצה המזלג, שהפרסום אינו מופרך עובדתי. התובע בעצמו הודה כי בשלב
5 מסויים, מטעמיו שלו, הפסיק לענות לשיחות הטלפון מצד הנתבע.

6
7 53. מעבר לנדרש אציין, כי קמה לנתבע גם ההגנה אשר **בסעיף 15(3)** לחוק לשון הרע, הגנה על
8 עניין אישי כשר: "הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של
9 האדם שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעונין בו ענין אישי כשר";

10
11 בהקשר זה מקובלים עליי הדברים שנאמרו בת"א (שלום חיפה) 50855-12-15 **בלו נ' שריון**
12 : (11/11/2018)

13 "כאשר חש צרכן שנעשה לו עוול צרכני זה או אחר, פרסומו בדבר שירות
14 לא נאות משרת את עניינם הכשר של אחרים המצויים במעגל הצריכה
15 הפוטנציאלי של אותו מוצר או שירות, באותו מקום אליו מתייחס הפרסום.
16 הפרסום כאן נעשה בקבוצת פייסבוק של אמהות בצפון. חברות הקבוצה
17 משוייכות מטבע הדברים לקבוצה הרוכשת מוצרים לעוללים באזור
18 הגאוגרפי בו מצויה גם החנות מושא הפרסום. יש חשיבות שביקורת
19 צרכנית לא תושק על ידי אפקט מצנן של תביעות מטילות אימה - בין אם
20 חוסה היא תחת סע' 15(3) ובין תחת סע' 15(4). בפרט כאשר עניינים כמו
21 טיב השירות יכולים להיות מושא לדעות סובייקטיביות שונות בתכלית
22 על ידי קונים שונים שזכו לאותו שירות עצמו.

23 יש ענין לחברה בביקורת צרכנית לגיטימית על שירות לא טוב, כמו גם
24 בדברי שבח למי ששירותו היה ראוי. הכל מבלי להתעלם מכך שתיתכנה
25 הטיות מכוונות בפרסומים ברשת, בין למטרת נקמנות מטעם זה או אחר,
26 סכסוך עם מתחרה, קטנוניות של קונה שלעולם אינו שבע רצון ועוד. אלא
27 שראשית, גם הקורא הסביר יודע שמדובר בדברים לא מאומתים ובתפיסות
28 אישיות של המפרסם ביחס לטיב השירות שקיבל. ושנית כאמור, לא כל
29 ביקורת צרכנית תחסה אוטומטית תחת ההגנה רק משום שביקורת צרכנית
30 היא. יכול שלאור חלופה מחלופות סע' 16(ב) לחוק לא תזכה להגנת תום
31 הלב, או שהפרסום חרג מן הסביר (סע' 16(א))."

32
33 54. הפרסום המצוי במרכז המחלוקת בעניינינו הוא למעשה ביקורת צרכנית, בו מספר הנתבע
34 לצרכנים פוטנציאליים על חוויותיו בקבלת שירותיו של התובע. לטעמי, ביקורת צרכנית
35 ככלל, ואזהרת הציבור מהתנהלות בלתי הוגנת במתן שירות היא עניין שיש בו משום
36 תועלת לציבור הצרכנים, ובפרט לציבור הצרכנים שהוא קהל היעד של אותו בית עסק, על
37 מנת לסייע לציבור לגבש דעתו בנוגע לאותו בית עסק ולשקול את כדאיות הרכישה ממנו או
38 ההתקשרות עמו.
39

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 14522-03-19 ברץ ואח' נ' בנימין

תיק חיצוני:

סוף דבר

1

2

3

55. לאור המקובץ לעיל, הנני מורה על דחיית התביעה.

4

התובע ישא בהוצאות משפט לנתבע בסך - 2,000 ₪ ושכ"ט עו"ד בסך - 10,000 ₪ (כולל

5

מע"מ), ואשר ישולמו לנתבע תוך 45 ימים מיום המצאת פסק הדין, שאם לא כן, ישאו

6

הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד התשלום המלא בפועל.

7

8

9

זכות ערעור תוך 60 ימים מיום המצאת פסק-הדין.

10

11

12

המזכירות תמציא לצדדים.

13

14

15

ניתן היום, י"ב טבת תשפ"ג, 05 ינואר 2023, בהעדר הצדדים.

16

יוסף סוהיל, שופט בכיר

17

18

